Kansanvalistusseuran lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle
Asia: HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018
Teema: Etäkoulu Kulkurin toiminta sekä kehittämis- ja resurssitarpeet (momentti 29.10.51)

Esitämme Etäkoulu Kulkurin määrärahaan 100 000 euron korotusta, jolla verkkokoulun toiminta ja sen kehittäminen ulkomailla asuvien lasten äidinkielen ja perusopetuksen tarjoajana sekä digitaalisen oppimisen edelläkävijänä turvataan jatkossakin.

Ulkomailla asuvan lapsen koulunkäynti on turvattava

Suomesta ulkomaille muuttavien asukkaiden määrä on kasvanut 2010-luvulla vajaasta 12 tuhannesta 18 tuhanteen. Mukana muuttavien lasten määrä on kasvanut samassa suhteessa: vuonna 2010 ulkomaille muutti reilut 1 800 alle 15-vuotiasta lasta, ja vuonna 2016 heitä oli jo lähes 2 500.* **Ulkomaille muutto, siellä asuminen ja paluu kotimaahan on yhä useamman perheen arkea.***

Suomalaisen lapsen koulunkäynti on turvattava myös silloin, kun hän asuu ulkomailla. Ulkomaille muuttaminen on harvoin lapsen oma valinta, mutta häneen se vaikuttaa eniten.** Kansanvalistusseuran Kulkuri-verkkokoulu on hyvä ratkaisu silloin, kun lapsi ei voi käydä suomalaista peruskoulua. Kulkuri on perusopetusta antava verkkokoulu, joka on saavutettavissa kaikkialla maailmassa.

Hallituksen budjettiesityksessä momentilla 29.10.51 on Kansanvalistusseuran ylläpitämälle Etäkoulu Kulkurille esitetty harkinnanvaraista valtionavustusta 148 000 €. **Määräraha ei riitä lähes 300 oppilaan nykyaikaisen verkkokoulun ylläpitämiseen ja kehittämiseen.**

Etäkoulu Kulkurin toiminta

Vuodesta 2009 kehitetyssä Kulkuri-verkkokoulussa pyritään innovatiiviseen, oppijalähtöiseen pedagogiikkaan, jonka lähtökohta on oppimisen ilo. Sisäistä motivaatiota ja oppimisen iloa verkkokoulussa synnytetään positiivisella ja kannustavalla ilmapiirillä, yhteisöllisyydellä, luottamuksella ja oppijan tarpeita palvelevilla työtavoilla sekä valinnaisuudella. Kursseja kehitetään jatkuvasti mielekkään oppimisen kriteerien pohjalta ja laatutyöhön panostetaan.

Kun Kulkuri on siirtynyt kirjeopetuksesta digitaaliseen verkko-opetukseen, **opetuskustannukset ovat vuodesta 2010 lähes kolminkertaistuneet**. Siinä missä kirjekurssin opettaja saa lukuvuoden aikana oppilaalta tarkastettavaksi kuusi koetta, verkkokoulussa oppilaat tekevät enemmän oppimistehtäviä kuukaudessa, keskustelevat ja osallistuvat reaaliaikaisiin etäopetustuokioihin.

Verkossa opettaja on läsnä ja ohjaa oppimisprosessia. Tämä näkyy paitsi oppimistuloksissa, myös niin, että keskeyttäminen on Kulkurissa harvinaista, toisin kuin etäopiskelussa muutoin. Oppilaiden sitoutuminen selittyy pedagogiikalla, osaavilla opettajilla ja jatkuvalla kehittämisellä.

Digitaalisen opetuksen edelläkävijänä **Etäkoulu Kulkuri on ottanut tehtäväkseen myös oman osaamisensa jakamisen ja oppimisinnovaatioiden levittämisen**. Kulkurin sivutoimiset verkko-opettajat levittävät verkko- ja ilmiöoppimisen taitoja paitsi päätoimen kouluissaan, myös opetustoimen täydennyskoulutushankkeissa ja monilla muilla foorumeilla. Verkkokoulussa harjoittelee vuosittain myös Turun ja Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen opettajaharjoittelijoita.

---

*)Tilastokeskuksen X-Web-tietokannat: Maahan- ja maastamuuttaneet iän ja sukupuolen mukaan alueittain 1990–2016
**) A.Warinovskin väitös: Maailmalle yhtenä, takaisin toisena? Suomalaisten ekspatriaattiperheiden lapset kulttuurisissa siirtymissä (Siirtolaisinstituutti 2012); S. Benjaminin väitös: People who don't live what we live, don't understand. Youths' experiences of hypermobility (Siirtolaisuusinstituutti 2017).

Etäkoulu Kulkurissa on tehty **verkko-opetuksen laatukäsikirja**, joka on luettavissa verkkokoulun avoimilla sivuilla sekä suomeksi että englanniksi. Suomalaisen Kolin koulun kanssa toteutetun ilmiöprojektin opit on koottu *Ilmiömäinen koulu* -oppaaseen, joka on jaettu jokaiseen suomalaiseen peruskouluun ja löytyy verkkokoulun avoimilta Ilmiö-sivuilta.

Etäkoulu Kulkurin vaikuttavuusarviointi 2017

Kansanvalistusseura on teettänyt Etäkoulu Kulkuria koskevan ulkopuolisen vaikuttavuusarvioinnin, jossa kuultiin Kulkurin oppilaita, heidän huoltajiaan, opettajia ja tärkeimpiä sidosryhmiä. **Vanhemmat pitivät Kulkuria ainutlaatuisena ja jopa elintärkeänä lastensa oppimisen varmistajana.** Lasten nähtiin tarvittaessa pystyvän vaivatta siirtymään takaisin suomalaiseen kouluun: suomalaisen opetussuunnitelman mukainen äidinkielen opiskelu piti yllä niin hyvää kielitaitoa, että lapsi pystyi puhumaan, kirjoittamaan ja ajattelemaan äidinkielellään. Vastaajien mukaan **Kulkurin oppilaat tulevat tutuiksi myös digitaalisen oppimisympäristön kanssa, käyttävät digitaalisia materiaaleja ja tuottavat sisältöä digitaalisessa muodossa.**

Opettajien näkökulmasta opetustyö Kulkurissa toimi oppimisen mahdollistajana. **Kulkurin nähtiin pitävän opettajat ajan tasalla uusimmista opetukseen liittyvistä verkkopalveluista ja ohjelmista sekä verkko- ja ilmiöoppimisen pedagogiikasta.** Opettajat olivat myös tunnistaneet erityisosaamisensa ja jakaneet kokemuksiaan muille opettajille webinaareissa, sosiaalisessa mediassa ja konferensseissa.

Kulkuri nähdään tärkeänä osana kokonaisuutta, jonka muodostavat ulkomailla toimivat suomalaiset koulut, Suomi-koulut sekä Etäkoulu Kulkurin verkkokoulu. Kulkurin kautta suomalaisille lapsille tarjoutuu mahdollisuus opiskeluun kaikkialla maailmassa. Kulkurin kohderyhmänä ovat pääsääntöisesti väliaikaisesti ulkomailla asuvat lapset, joille tarjotaan suomalaisen opetussuunnitelman mukaista opetusta äidinkielessä ja muissa aineissa. Oppilaat voivat saada tarvittaessa myös peruskoulun päättötodistuksen, yhteistyökouluna Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu.

Kaikki arviointiin osallistuvat pitivät Kulkurille suunnattuja voimavaroja niukkoina suhteessa toiminnan merkittävyyteen. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta Kulkurin rooli nähdään merkittävänä myös kotimaan koulutuksen tasa-arvon edistämisen, digitalisaation, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden näkökulmista. Haastateltavat peräänkuuluttivat Etäkoulu Kulkurille legitiimiä ja tunnustettua asemaa.

Resurssit ja kehittämistarpeet

Etäkoulu Kulkurin **oppilasmaksuja on jouduttu viime vuosina korottamaan merkittävästi**. Korotukset eivät tue oppimisen tasa-arvoa. Suomessa pieneltä kuulostava kurssimaksu (200 €/oppilas/oppiaine) on monissa maissa iso osa perheen kuukausituloista ja jo tällä hetkellä liian korkea varsinkin monilapsisille perheille. 7. luokalla, jossa opiskeltavia aineita on eniten, lukuvuoden hinta on jo 3 200 €.

Etäkoulu Kulkurin lisäresursseja vaativia kehittämistarpeita ovat

- verkko-oppimisen oppijalähtöisyyden, tukemisen ja ohjauksen kehittäminen,
- tieto- ja viestintätekniikan monikanavaisten pedagogisten sovellusten pilotointi ja käyttöönotto,
- suomalaisten koulujen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen sekä
- verkko-opettajien työn ja ammatillisen osaamisen kehittäminen.

Suomen taloudellisen tilanteen kohentuminen kasvattaa aina myös Kulkurin oppilasmäärää, kun ulkomaankomennukset yleistyvät ja työvoiman liikkuvuus lisääntyy. Nyt on aika nostaa Etäkoulu Kulkurin valtionavustus sille tasolle, jota sen toiminta ja kehittäminen edellyttävät.

Helsingissä 26.10.2017

Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Toimitusjohtaja
Puh. 050 563 4671

Tuija Tammelander
Koulunjohtaja
Puh. 050 383 3969